ФИФI ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ IЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКIУ

АДЫГЭ ПСАЛЪЭ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КЪБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЭРЭ КЪЫДОКI

№66 (21.474) ● 2009 гъэм мэлыжьыхьым (апрелым) и 8, бэрэжьей ● Тхьэмахуэм тхуэ къыдокI ● И уасэр соми 3-щ ● adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

2009 гъэм и гъатхэм цIыхухэр дзэ къулыкъум гъэкIуэныр къызэгъэпэщыныжмкIэ лэжьыхьэхэм я Iуэхукъ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым и Указ

1982 - 1991 гъэхэм къалъхуа, зи ныбжьыр илъэ 27-рэ иримыкъуа цIыхухэр «Дзэ кулыкъур екъэкIынымкIэ къалэнымрэ дзэ къулыкъымрэ я Iуэхукъ» Федеральнэ законым ипкъ иткIэ, 2009 гъэм и гъатхэм дзэ къулыкъум гъэкIуэныр кьызэгъэпэщын мурадкIэ **унафэ соцI:**

1. Къэщтэн мы Указым щыгъуэхэу:

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм дзэм зыгъакIуэ и комиссэм хэтхэр;

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ дзэм зыгъакIуэ я комиссэхэм хэтхэр;

2009 гъэм и гъатхэм дзэм къулыкъу щащIэн папщIэ ираджэн хуей цIыхухэм я узынщагъэр къыщапщытэ, щагъэхьужмедицинэ Iуэхущ1апIэхэм я спискэр.

2. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ я щIыпIэ самоуправленэм и органхэм чэнджэщ етын 2009 гъэм и гъатхэм цIыхухэр дзэ къулыкъум гъэкIуэныр республикэм и дзэ комиссариатхэм, Гъэзэщ1акIуэ и власть и органхэм, предприятэхэм, Iуэхущ1апIэхэм, организацэхэм яцIыгъуу я гъэзэ пIалъэхэм къриубыдэу къызэрагъэпэщыну.

3. Къэрал кIуэцI IуэхухэмкIэ министерствэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыIэм чэнджэщ етын дзэм кIуэну цIыхухэр щызэхуашэ, командхэр щIрагъажьэ махуэхэм дзэ къулыкъым ягъэкIуэнухэр щызэхуашэ щIыпIэхэм, республикэм и гъущI гъуэгу станцхэм, автовокзалхэм жылагъуэ хабзэр щихьымэну, апхуэдэу дзэ къулыкъум гъэкIуэным пыщIа Iуэхухэм зыхуэфащэ щыхухэр кьрихьэлIэныр къызэригъэпэщыну.

4. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэмкlэ, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлажьэнымрэ щIалэгъуалэм я Iуэхухэмкlэ и министерствэм хуэгъэувын цIыхухэр дзэ къулыкъум зэрагъакIуэр цIыхубэ хъыбарегъащ1э Iуэхущ1апIэхэм къыщагъэльэгъуэныр кьызэригъэпэщыну.

5. Мы Указым къару егъуэт Iэ щыщIэздза махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭАрсен

Налшык къалэ
2009 гъэм гъатхэм и 30-м
№43-УП

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым 2009 гъэм гъатхэм и 30-м къыдигъэкIа Указ №43-УП-мкIэ къыщытащ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм дзэм зыгъакIуэ и комиссэм хэтхэр

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм дзэм зыгъакIуэ и комиссэм и гуп нэхъыщхьэр

Кьанокъуэ А. Б. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентыр *(комиссэм и унафэщIу)*

Гаджибалаев Г. Я.- Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дзэ комиссарым и кьалэнхэр пIалъэкIэ зыгъэзащIэр *(комиссэм и унафэщIым и къуэдзэщ)*

АфIунэ А. М. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм спортымрэ туризмэмкIэ и министрыр

Бей Ж. Т. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дзэ комиссариатхэм и дохутыр комиссэм и дохутыр-терапевтыр

Бицу В. Г. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм узынщагъэр хъумэнымкIэ и министрыр

Болдышев В. В.- Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дзэ комиссариатым и дохутыр комиссэм и дохутыр-психиатыр

Гуэщей Хь. Б. - Къэрал кIуэцI Iуэхухэмкlэ министерствэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыIэм боевой, мобилизацIэ Iуэхухэмкlэ и къудамэм и унафэщIыр

Дорохина Л. А. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ и министрым и къуэдзэр

Къалмыкъ Р. А. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дзэ комиссариатым и дохутыр комиссэм и дохутыр-офтальмологыр

Карданец Л. Ю.- Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дзэ комиссариатым и дохутыр комиссэм и дохутыр-стоматологыр

Къуэдокъуэ М. М. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Къэбэрдей лэжьапIэкIэ къызэгъэпэщынымкIэ и къэрал комитетым и унафэщIыр

Куклин Ю. Г. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дзэ комиссариатым и дохутыр комиссэм и унафэщIыр

Къумыкъу Б. Хь. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым и чэнджэщIагъэр

КIуц А. Т. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дохутыр комиссэм и дохутыр-отоларингологыр

Никулин э. Б . - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дохутыр комиссэм и секретарыр*(комиссэм и секретарыр)*

ШIыл Л. З. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дзэ комиссариатым и дохутыр комиссэм и дохутыр-невропатологыр

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал граждан кулыкъущIэхэм ящыщу зэман пыухыкIам темыту лажьэхэм гъэ хъсэ зэрызагъэпсэху пIалъэм лэжьапщIэ пэкIуэу зэман зэрыхущIагъу Хабзэхэр къэщтэным и Iуэхукъ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым и Указ

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал граждан кулыкъущIэхэм щыщу зэман пыухыкIам темыту лажьэхэм гъэ хъсэ зэрызагъэпсэху пIалъэм лэжьапщIэ пэкIуэу зэман зэрыхущIагъу Хабзэр мы Указым щIыгъур къэщтэн.

2. Мы УказымкIэ къащта Хабзэхэр гъэзэщIэным пщIауэ къагъэсэбэныну ахъшэр зыхуэфащэ илъэсым Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал граждан кулыкъущIэхэм лэжьапщIэу иратын папщIэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и республикэ бюджетым щыхухахам и хьэкIкIэ къызэрагъэпэщ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал органхэм ялыс бюджет ахъщэм къриубыдэу.

3. Мы Указым къару егъуэт официальнэу къыщытратэза махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭАрсен

Налшык къалэ
2009 гъэм гъатхэм и 3-м
№46-УП

УЭСМЭН Марин.

ЗэфIагъэкIари къапэщылъри мащIэкъым

● КЪБР-м и Правительствэм

КЪБР-м и Правительствэм и зи чэзу зэхьэхьэр теухуауэ щытащ республикэм Хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэмкlэ, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм я Iуэхухэмкlэ, щIалэгъуалэм я Iуэхухэмкlэ и министерствэм 2007 - 2008 гъэхэм щызэфIагъэкIахэмрэ адэкIэ кьапэщылъ Iуэхугъуэхэмрэ (АП, 7.04.09 гъэ).

- РЕСПУБЛИКЭМ, жылагъуэм дежкIэ мы хьэнэшхуэ зиIэ Iуэхугъуэхэр и пщэ кьыдохуэ министерствэм, - жиIащ КЪБР-м и Президент **Кьанокъуэ Арсен** . - Апэрауэ, абы и кьалэнщ хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэм я лэжьыгъэр егъэфIэкIуэныр, зегъэужьныныр. Иужьрей илъэсхэм а уиэпIаныгъэм зэхьэхьэныгъэщхьэ кьыщыхьуакъым икIи абы кьыхэкIыу икIэщIыпIэкIэ зэфIэхьи хуей Iуэхугъуэхэр щымащIэкъым. Къэбэрдей-Балъкъэрым и хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэр иджырей зэманым кьытхуигъэув жыпхьэхэм кьыкIэроху кьэхьу Iуэхугъуэхэр цIыхубэм я деж зэрынихьэс тхыгъэхэм я фIагъымкIэ, псыныIагъымкIэ. Я зыныкъуэ гъэтехэм КЪБР-м и зыужьныгъэм теухуауэ екIуэкI Iуэхугъуэхэр тэмэму кьагъэльагъуэркъым, уеблэмэ щыIэщ ди щIыналъэм и цIыкIэ IейкIэ игъэIуныр мураду зыхуэзыгъэувыжа кьыдэжьыгъэ щхьэхуэхэр, интернет-сайтхэр. Хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэм я лэжьыгъэр къэзыгъэкIуэ Iуэхугъуэхэм ящыщыр зи Iэщ1агъэм фIыуэ хэзыщыкI Iэщ1агъэлIэр кьаэзрэмэщIэкIыр, мыльку, техникэ и дЬэныкьуэкIэ льабжьэ быдэ зэрамыIэр. Абы кьыхэкIыу хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэм я дэжьыгъэр егъэфIэкIуа хьун папщIэ, зэхьэхьэныгъэ щхьэхуэхэр хэдмылъхьэу хьунукъым.

Е Iуэнэ кьалэну министерствэм кьыпэщылъщ жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлэжьэныр. Ди жагъуэ зэрыхьэнщи, иджыри кьэс абыхэм яхуэгъэза дэжьыгъэ купщIафIэ щыIаущ пхуэжьIэнукъым. Пэжщ, дахуэзащ а зэгухьэныгъэхэм я унафэщIхэм, ауэ ари дыкьызэрыхуэ щытыкIэхэм, Iуэхугъуэ щхьэхуэхэм ельытауэ щ. Иджы а зэгухьэныгъэхэмрэ министерствэмрэ я кум зэпыщIэныгъэ быдэ дэлъу я лэжьыгъэр зэтраублапхъэщ. Абы и лъэныкьуэкIэ министерствэм жыдэжру КЪБР-м и Президентым и Администрацэм Iуэху дищIэн хуейщ. Мы зэманым кьриубыдэу жылагъуэ зэгухьэныгъэу сыт хуэдиз республикэм щыIэми, абыхэм я унафэщIхэр зыхуэдэми, я лэжьыгъэр зэрекIуэкIми и хъыбар дощI. Министерствэм и кьалэнщ жылагъуэ зэгухьэныгъэхэр кьагъэльэгъуэ хабзэм (уставым) тету зэрылажьэм ткIийуэ кIэлъыплъыну.

Министерствэм кьыпэщылъ Iуэхугъуэ нэхъ инэхэм хьыэбжэ щIалэгъуалэм драгъэкIуэжI лэжьыгъэр. Иужьрей илъэсхэм щIалэгъуалэм я Iуэхухэр дзгъэкIыныным теухуауэ псалъэхэр мащIэхъым, ауэ хэхауэ зыми абы и Iуэху зэриухуэркъым. Апхуэдэу щIалэгъуалэм яхуэгъэза кьэрал политикэ уэбзыхьам щыIэкъым. Иджыпсту ныбжьыщIэхэм я гъэсэныгъэм гулыIтэ хуэдмыщIэ, ди щIыналъэм щекIуэкI политикэ Iуэхум ахэр щыдмыгъэгъуазэмэ, республикэм, кьэралым и кьэкIуэнур зыхуэдэнур уи нэгу кьыщIэбгъэхьэну шынагъуэщ. Ди кьэкIуэнур зэрыхьэнур зэпльытыжкар нобэ щIалэгъуалэм яхуэгъэщI гулыIгъэщ.

КЪБР-м Хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэмкlэ, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлэжьэнымкlэ, щIалэгъуалэм я Iуэхухэмкlэ министр **Пащты Борис**ри унафэщI Iуэхущ1апIэм нужьрей илъэситIым зэфIигъэкIахэмрэ адэкIэ я кьапэщылъхэмрэ тепсэлъыхьащ.

- КЪБР-м и Президентым и Унафэкlэ 2009 гъэм щыщылъм и 22-м Хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэмкlэ, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлэжьэнымкlэ, щIалэгъуалэм я Iуэхухэмкlэ и министр Борис. - Министерствэм и лэжьыгъэр унэтIныныгъэ щхьэхуэу гуэшащ. Абы хохьэ щIалэгъуалэ Iуэхухэр дэIыгъныныр; республикэм лъэпкъым яку дэлъ зэхущытыкIэхэр егъэфIэкIуэныр; дин зэгухьэныгъэхэмрэ кьэралымрэ зэпыщIэныгъэ яку дэлъныныр кьызэгъэпэщыныр; хэкурысхэмрэ хэхэсхэмрэ яку дэлъ зэпыщIэныгъэр нэхъ быдэ щыныр, Къэбэрдей-Балъкъэрым щекIуэкI социально-экономикэ зыужьныныгъэм ёхэр кьыхэшэныр; жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм я гъэзэщIэ мыхьэнэм хэгъэхьэныр; хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэм зегъэужьныныр.

(Кlэухыр 2-нэ нап.).

● Щэбэт щIыхьэху

Гулытэ зыхуэфащэхэм яхуэгъэзауэ

Мэлыжьыхьым и 18-м республикэм щызэхэтынущ нэхъыжьхэм зышIэжьхуэзным теухуа щэбэт щIыхьэху. Апхуэдэ жэрдэм къыхильхьащ «Зыуэ щыт Урысей» политикэ партым и Къэбэрдей-Балъкъэр къудамэм икIи ар абы дагъкIащ предприятэхэм, организацэхэм, министерствэхэм, ведомствэхэм, кьэлэ, районхэм администрацэхэм я лэжьакIуэхэм.

МЭЛЫЖЬЫХЬМ и 18-м екIуэкIыну щIыхьэхум хэтыныхэм я зы махуэ улахуэр хАльхьэнущ къызэрагъэпэщ щIыхьэхум. КъыхэзгъэжьмкIэ, апхуэдэу сом мелуани 10 зэхуэхьэсыну гугъапIэхэр щыIэщ. А ахъшэр Хэку зауэшхуэм хэтахэм, абы хэкIуэдахэм я щхьэгъусэхэм сом мин тхурытхуу трагуэшэну я мурадщ.

УЭСМЭН Марин.

● Тхылъыщ1э

Шэрджэс шуудзэм и тхыдэ

Дзэм и Музей щIэрыIуэм (Париж) щахъумэ нуэдэ зи нэгу щIэкIа бэракъ- ар илъэс тIощIрэ зыкIэ (1920 - 1941 гъэхэм) зэрахьащ франджыхьэм я жэрдэмкIэ Сириеи къыщыдзэрагъэпэщауэ щыта Шэрджэс полкым хэта щухэм, Бэракъым адыгэбзэкIэ (латин хьэрфкIэ) зэтет «Шэрджэсхэ - апхэкIэ», «Шэрджэс шу псынщIэ гуп» псалъэхэр. Вагъунбгъи къыхьащ бэракъым - адыгэ лъэпкъхэм я зырыз.

ТЫРКУ империер лъэпэжа нэужь, КъуэкIыпIэ Гъунэгъур, Лъэпкъхэм я Лигэм и унафэкIэ, Британиемрэ Франджымрэ Iэщ1алъхьауэ щыгъаш, ар ягу техуакIыным Сириеи нс лъэпкъхэм, псалъэм папщIэ, друзхэм - щIэщ1ыхьыурэ зыкъыIэт хъуащ, франджыхьэр хэкум ирахужьын мурад яIэти. Лъэпкъхэм я Лигэм и унафэти, франджыхьэм Сириер щIэх ябгьнэн мурад яIэтэкьым.

Урыс-Кавказ зауэм и уэкIкIэ Тыркуэм Iэпхъуауэ щыта адыгэхэм ящыщ куэдым Сириер хэщIапIэ зэрыхуэхъуам щыгъуазэт франджыхьэр, щыгъуазэт ахэр зэрызауэшыым. Жаргъуэ къыхуэхъуа друзхэм пэщIагъэхьэным папщIэ, франджыхьэм Шэрджэс шу полк къызэрагъэпэщащ.

Шэрджэс шу полкым хэта щууейхэм зэрахьа лIыгъэмрэ хахуагъэмрэ теухуауэ Сапер-Линьер Мишель и кьалэмпэм къыщIэкIа «Черкесы» («Адыгэхэр») тхылъыр. УрысыбзэкIэ зэдзэкIауэ, ар Мейкьуапэ къыщыдыгъэкIащ. Тхылъыр зытхам ар зэриублэр адыгэхэм я тхыдэмкIэщ - мамлюк пащтыхьхэм я деж къыщыщIэдзауэ Урыс-Кавказ зауэм нэс, абы кIэтхоку Шэрджэс шу полкым и тхыдэр. Тхылъым итщ щуудзэм хэта зауэлIэм я сурэт куэд - ахэр зыхьумэр Шэрджэс шу полкым и шупашэ генерал Коллещ - аращ зи гугъу тщIы щуудзэр къыззыгъэпэщар; полкым адыгэ щууей миным щIигъу къыхихшэн хуэзфIэкIащ абы.

Тхылъыр урысыбзэкIэ зэзыдзэкIар Адыгей къэрал университетым франджыбзэмкIэ и кафедрэм и егъэджакIуэ нэхъыжь ГъукIэпщокъуэ Сариетщ.

КЪЭРМОКЪУЭ Хьэмид.

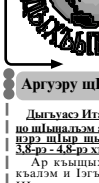

Аргуэру щIыр мэхьей

Дыгъуасэ Италием и Абрупцо щIыналъэм аргуэру зыбжанэрэ щIыр щыхъеящ балли 3,8-рэ - 4,8-рэ хьуну.

Ар къыщыхьуар Аквилэ къалэм и Iэгъуэблагъэращ. Цыху куэд хьыбарыншэу кIуэдащ, 180-рэ хуэдиз хэкIуэдащ, цыху мин 70-м я унэльапсэр зэхихьуташ.Ахэр зэкIэ щопсэу Аквилэ и стадионым щагъэува пщыIэхэм, гъэнэгъу къалэхэм я хьэщIэщхэм.

ХьдзэлIхэр яубыд

Курскым иубыдащ «В.Успенский» кьхъухьри абы и хьдзэлIхэри. Ахэр щоуэ Урысей Федерацэм щыпсэуну.

Кьхъухьм теуащ цIыху 13 хьу, Iэщ1кIэ зэщIэузэда десант. ХьдзэлIхэм я паспортхэри, кьхъухьым и щыкъэт тхылъ псори трахащ. Ар къаща нэужь, Батуми (Куржым) и кьхъухьтедзапIэм щагъэуващ, Iуэхур зэхэкIыу щаIыгъыну. Кьхъухьым исар цIыху 14 мэхьу. Кьэхъуам щхьэусыгъуэхэр зэкIэ Iущ1у къагъэлъагъуэкъым. Кьхъухьыр Тыркуэм и Хопэ кьхъухьтедзапIэм къыщежьажьэ Азов кьэкIуэжьа рат. ЗэрыхуагъэфащэмкIэ, абы къызэпиудащ хьм зэрыщызекIуэ хабзэ гуэрхэр.

Обамэ Барак ирагъэблагъэ

Къэзахстаным и сенатым хьыбар къызэритымкIэ, мыгувэу а къэралым къэкIуэнущ США-м и президент Обамэ Барак.

Абы теухуауэ сенатым и унафищ Токаев Касым -Жомарт США-м и президентым щеспсэльащ Истамбыл. Токаевым абы жриIащ Къэзахстаным и президент Назарбаев Нурсултан зэрыригъэблагъэр.

Вертолетхэр ещхьу

Палестинэм и лъэпкъ администрацэм и унафэщI Аббас Мыхьмуд Москва къэрал Iуэхукъ къажIуауэ щыхьащI.

Ар Iущ1ащ Урысей Федерацэм и Президент Медведев Дмитрий. Аббас Мыхьмуд зэрыжIамкIэ, мыгувэу Палестинэм ищхьунущ Урысейм и вертолетхэмрэ бронетранспортерхэмрэ. Израильмрэ Урысейм рэ а Iуэхумкlэ зэгурыIуащ.

- Дэ а вертолетхэм дахуэныкъуэщ, Палестинэм и щIыпIынщу дыщызекIуэн папщIэ. Сэ си лэжьыгъэ Iуэхукlэ ахэр къэзгъэсэбэныщ, - жеIэ Аббас.

Техникэр Палестинэм эпкъгрыкъуэу яшэнщ.

НОБЭ

♦Дзэ комиссариатым и лэжьакIуэхэм я махуэщ. 2006 гъэм накъыгъэм и 31-м УФ-м и Президентым кьишта унафэм ипкъ иткIэ ягъэлъапIэ.

♦1904 гъэм Инджылызмрэ Франджымрэ, нэужькIэ, 1907 гъэм Инджылызмрэ Урысейм мрэ зэращIылIа зэгурыIуэныгъэхэм ящхьэ иткIэ, Антантэр къэгъэнэхуащ. Апэ дунейпсо заулм и зэманым абы зы ищIащ Германием и бийуэ къэрал 20, США-р, Италиер, Япониер яхэту. Антантэр лъэпэжащ 1918 - 1920 гъэхэм.

♦ Мэлыжьыхьым и 8 - 10-хэм Москва и «Экспоцентр» гъэлъагъуапIэм щекIуэкIынущ «XXI лIэщIыгъуэм Урысейм и ТЭК-р» VII Урысейпсо энергетикэ форумымрэ «Автомобилым и дунеи» XVIII Дунейпсо гъэлъэгъуэныгъэмрэ.

♦ 1703 гъэм сэлэт мин 60 зыхэт дзэ Кьрым тэгрэхэмрэ абыхэм я акъылдгъуэмрэ кьызэрагъэпэщри, Къэбэрдейм кьытеуат.

Ар зэхадыгъуат, яфыщIат, мылькушхуэрэ щIыху куэдрэ фIаухьат.

♦ Дыгъэр кьыщIэкIащ сыхьэти 6-рэ дакьикIэ, 37-м, кьухьэжьнущ сыхьэт 19-рэ дакьикIэ 40-м.

♦ Махуэм и кIыхьагъщ сыхьэт 13-рэ дакьикIи 3-рэ.

Плансэр зыхьхьэзырар ГУЭЩIО Зариф.

Гъэзетым Iуэхущ1ауэ

Хьэщ1апIэ укIуэн уфIэфIмэ, хьэщ1эу къыпхуэкIуэр гъафIэ.

● Хьэбар гуапэ

Европэм тIэунейрэ и чемпион Хъущт Аслъэнбэч

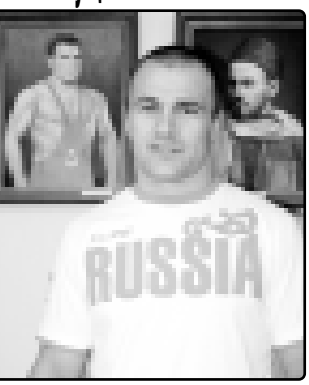

(Литвам и къалащхьэ Вильнюс иджыблагъэ щекIуэкIащ адыдж-урым бэнэкIэмкIэ Европэм и чемпионат. Урысей Федерацэм и щыхьыр абы щихьумащ. Къэбэрдей-Балъкъэрым и спортсмен, Пекин Олимп Джэгуэным и чемпион Хъущт Аслъэнбэч икIи дышэ медаль къихьащ.

КИЛОГРАММ 96-рэ зи хьэпъагъэм я деж щыбанэ адыгэ щIалэм хуэзфIэкIащ, зы очко закъуи яримыту, и хьэрхуэрэгъуэхэр хигъэщIэн. Кьэхъ зэпеуэм и 1/8 Iыхьэм Хъущтым 6:0-у къыфIихьащ Белоруссием и бэнакIуэ Дженченко Тимофей, 1/4-нэ Iыхьэм 4:0-у алыдж Тоунозидис Теодорис текIуащ, Iыхьэ ныкъуэм 10:0-у щыхигъэщIащ чех щIалэ Свец Марек.

КIэух зэпеуэм ди пхьэхэгъуэ къыпэщIэтащ Литвам и бэнакIуэ Эзэрскис Миндаугас, ауэ хэгъэрейри кьыпэтъэщащ икIи 4:0-у Аслъэнбэч текIуащ.

Хъущтым Европэм и дышэ медаль етIуанэу кьэхь. Нэгъабэ Финляндием щекIуэкIа зэхьэзэхуэм и чемпионщ Аслъэнбэч.

Кьыхэдгъэщынщи, алыдж-урым бэнэкIэм нэмыщIкIэ, бэнэкIэ хуитымкIэ щIыхьэ бэнэкIэмкIэ зэхьэзэхуэхэр Вильнюс щекIуэкIащ. Абыхэм кьарикIуар зэхалъхьажа нэужь, Урысей Федерацэм ящэ командпэ увыпIэр кьыхуагъэфащащ. Абы кьихьащ дышэ медалу 7, дижьыну 4, жэзу 5.

БЭТОКЪУЭ Албэч.

«Адыгэ псалъэ» газетым и редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ Жыласэ Заурбэч

ЖЫЛАСЭ Заурбэч Щ1елъэуат и къуэр Аруан куейм хьыхь Къэхъун къуажэм 1960 гъэм къыщалъхуащ. 1978 гъэм къуажэ курыт школыр къыхуа нэужь, дзэм къулыкъу щищIащ. 1987 гъэм Москва къэрал университетым журналистикэмкIэ факультетыр екъуIэныгъэкIэ къыхуащикIи а Iэщ1агъэмкIэ лэжьэн щыщIидзащ «Ленин гъуэгу» (иджы «Адыгэ псалъэ») газетым. Илъэс зэхуэмыдэхэм къудамэм и унафэщIу, жэуап зыхь секретару, редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэу щыIащ «Мазкъ», «ЦIэнгъуазэ», «Нарты» газетхэм.

2000 гъэм и фокIадэм къыщыщIэдзауэ илъэси 9-кIэ лэжьащ КъБР-м Хъыбарегъащ1э Iэнатlэхэмкlэ и министерствэм и кьуажэмэ и унафэщIу. 1999 - 2008 гъэхэм КъБКъУ-м щылэжьащ, журналист Iэщ1агъэм студентхэр хуригъаджэу. И кьару емыблэжу зэрылажьэм, и творческэ екъуIэныгъэхэм папщIэ Жыласэм кьыфIащащ «КъБР-м щIыхь зиIэ и журналист» щIэлъапIэр, ар хъуащ КъБР-м и Журналистхэм я союзым и саугъэтым и лауреат, зыщылажьэ министерствэм, КъБР-м и Хэхакъуэ комиссэм кьаубгъэкIащ щIыхь тхылъхэр мыхэмыгIэу кьыхуагъэфащащ.

2009 гъэм мэлыжьыхьым и 7-м къыщыщIэдзауэ Жыласэ Заур «Адыгэ псалъэ» газетым и редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэщ.

Унагъуэщ. Щхьэгъусэрэ быиныIрэ иIэщ.

● Зэпеуэ

«Урысейм и нэрыбгэ»

2009 гъэм мэлыжьыхьым и 25-м щыщIэдзауэ «Урысейм и нэрыбгэ» урысейпсо лъэпкъ конкурс екIуэкIынущ. Ар зыхуэунэтIар унагъуэм и пщIэр кьэлэтынырщ, унагъуэ хабзэхэм зегъэужьныныр. Конкурсым хэт хъунур унагъуэ ихьа цIыхубзхэмрэ бын зиIэ цIыхубзхэмрэщ. Конкурсым хэтынухэм я бжыгъэмкIэ е абыхэм я ныбжьыкIэ мардэ пыухыкIа ягъэуэныкъым.

Конкурсым зэрыхэтым уасэ щIатынукъым, абы хьыхьэхэм ахъшэ кьыщIыхьыр конкурсым и сайтым зэрыратхэрэр (анкетэхэм зэрелэжьым пэкIуэу соми 150 - 180-рэ кьыIак). Зэпеуэм щыщIидзэ махуэм щегъэжьауэ абы и официальнэ сайт Интернетым кьыщызэIуахынущ (www.woman-russian.ru).

Конкурсыр Iыхьэ зыбжанэу зэпыщIауэ екIуэкIынущ. КIэух зэпеуэр Москва къалэм щызэхьхьэнущ 2009 гъэм и дыгъэгъазэ маздм.

«Уэ ухуейм» тхылъ еджэ, дэ тIум «Адыгэ псалъэр» кьыхьдох!» - аращ жаIэр «Адыгэ удж хъурей» («Черкесский круг») гупым хэт «ЛIыжьитIым».

Сурэтыр **IЭХЪУЭБЭЧ Илья** *трихащ.*

Республикэм щыпсэуэхэм, Iуэхущ1апIэхэм, предприятэхэм гу зылъатапхъэ

Федеральнэ пощт зэпыщIэныгъэм и Управленэу КЪР-м щыIэм хъыбар фегъащIэ 2009 гъэм и ешуанэ илъэс ныкъуэм кьэлэпхьэну газетхэмрэ журналхэмрэ Iэ тригъэдзэжьащ. Фэ нэхъ фигу ирихь газетхэмрэ журналхэмрэ кьевгъэхьын папщIэ, республикэм и пощт Iуэхущ1апIэ псоми Iэ щытевдзэ хъунущ.

Федеральнэ пощт зэпыщIэныгъэмкIэ Управленэу КЪР-м щыIэ.

«Адыгэ псалъэр» кьыфIэрыхьэну фыхуеймэ

Ди щIэджыкIакIуэ лъапIэхэ!

Илъэс ныкъуэм ди газетым и уасэр сом 356-рэ иIэлIыкIи 10-рэщ.

Ди индексыр 57531

Зэфlагъэкlари къапэщылъри машlэкъым

(КIэухыр. Пэщlэдзэр 1-нэ нап.)

Республикэм щекlуэкl къэрал щалэгъуалэ политикэм и гугъу щищым, министрым кьыхиутэщащ Щалэгъуалэм и илъэсым ирагъэкlуэкlыну Iуэхугъуэхэм жьыджэру зэрызыхуагъэхьэзырар. Ар кьыз зрызэIуахым хуэгъэпсына зэIуIэ Нашлык дэт къэрал концерт гъэльэгъуапIэм щызэхэтащ. Апхуэдэ зэхьыкьэхэр Къэбэрдей-Балькъэрым и кьалэхэми щекlуэкlащ.

- Щалэгъуалэ ныбжьым иту кьалъэтэ илъэс 14-м щыщlэдзауэ 30-м нэсхэр, - пишащ адзкlэ Пащты. - Абы тещыхьауэ кьапщтэмэ, республикэм щалэгъуалэу ирыр мин 300-м ноблагъэ, ар КъБР-м щыпсэуи и процент 31-рэ мэхъу. КъБР-м и Президентым и кьэпсэльэныгъэхэм ящыщ зыми кьыхэщауэ щытащ ныбжьыщlэхэм яхуэгъэзэа лэжьыгъэ дзи щыналъэм тэмэму къыдэлажьэкlам кьыхэкlыну, щалэгъуалэр, жылагъуэр, властыр зэпэlэщlэ зыщlу Iуэхугъуэхэр яку кьыз зрыдыхьауэр икlи ар гъэзэкlуэжьным кьару псори екъэлlэн зэрыхуейр. Абы и лъэныкьуэкlи япэ лъабгакъэу зычар республикэм и Унафэщlыращ. Кьаныкуэр Арсен Къэбэрдей-Балькъэрым ис щалэгъуалэм яхуэзэри, и мурадхэмкlэ ядэгугъащ, езыхэм хэкум и зэIуэпэщ псэукlэм яхуэзфlэкl халъхьэну кьыхуриджащ. КъБР-м и Президентым и деж щыIэ Жылагъуэ-чэнджэщэгъу советым хэтэ кьызэрагъэпэщащ щалэгъуалэ кьэпщтакlуэ гуп, КъБР-м и Парламентым иIэщ щалэгъуалэ палатэ, щалэгъуалэ Правительствэм хэтыныжэ кьыхах. Аэр псори хуэунэгъащ щалэгъуалэм властым дзыхь хуегъэщIыным, абыхэм езыхэм я политикэ Iуэхугъэр яIэжьным.

Иужьрей илъэсым хэтщIыкlыу Йофlакlуэ я Iуэхугъэр. Къэбэрдей-Балькъэрым кьыщаIэт Iуэхугъуэхэм жьыджэру щалэгъуалэр хэтщ. Екъулlэныгъэхэм я гугъу пщIыну пасэщ, сыт щхьэкlэ жьыпIэмэ щалэгъуалэ политикэр гъащIэм хэпщауэ хьун папщIэ дэ кьыптпэщIыпщ илъэс бжыгъэкlэ зэфlамыкьыу зэтрихьа Іуэхугъуэхэм дыхэпlыну.

Лъэпкъэм яку дэлъ, зэхуэщытыкlэхэм щытепсэлъыхьым, министрым жиIащ КъБР-м лъэпкъ-жылагъуэ зэгухьэныгъэу 21-рэ, лъэпкъ-щынхабзэ центру 17, лъэпкъ-щынхабзэ автономиеу 1 зэрыщытхар, Дунейпсо Адыгэ Хасэ зэрыщIэр. 2002 гъэм ирагъэкlуэжа Урысейпсо кьыхэхтыкlыныгъэм кьыз зэрригъэлъэгъуамкlэ, Къэбэрдей-Балькъэрым лъэпкъ зэхуэмыдэу 104-м кьыхэкlахэр щопсэу. Блэкlа илъэситlым кьриубыдэу Іуэхугъуэхэм яку дэл

МЫСОСТЫШХУЭ Пщыізэбий

Гупсыси - псалъэ

● Си бзэ-си псэ, си дуней

Пщіэ зыхуэтщі, фІыуэ тлъагъу артист гъуэзэджэ Мысостышхуэ Пщыізэбий «Гупсыси - псалъэ» зыріІщэ зеІпльэгъуэр, дэ къыхэзгъэщхьыкІ уиІэ, «Си бзэ - си псэ, си дуней» зэпеуэм хэтхэм сэбэп кьахуэхъунущ. Ди газетым и жэрдэмкІэ зэхэзфІа ныжьыгъуэ дахэм и мыхьэнэр гукІи псэкІи зыхэзыщІэ Пщыізэбий фІыщІэшхуэ худощІ нкІи и тхыгъэр тыдогъэ.

ХЭТХЭР:

Дотэнэху - бзэмкІэ щІэныгъэлІщ.

КІасэнэху - Дотэнэху и щхьэгъусэщ, адыгэбзэмкІэ егъэджакІуэщ.

Пуми я Іэщлагъэр фІыуэ яльагъу. Анэдэлъхубзэмрэ адыгэ хабзэмрэ теухуауэ зыгуэр зэпаубыдри, лІыфІыгъуэ зэримыгъаахуэу зодаІэ, зохъурджауэ, щыізэфІэнэжи щыІщ... Ауэ псори кІыызыхэкІыр я Іэщлагъэм хуІащІ пщІэмрэ адыгэбзэм хуаІэ гуузлыуэмрэщ.

(КІасэнэху ижь зэлъыуех, Даур Асльэнрэ Виду Анатолэрэ зэдатха «Анэдэлъхубзэ» уэрэдыр жиІэуэрэ пщэфІапІэм щІохьэ, кьыщІокІыщ).

Си анэдэлъхубзэу си псэ!
Си анэдэлъхубзэу си нэ!
Щхьэ ущымІыужрэ кьабзэу
Нобэ уэ адыгэ уня?..

Дотэнэху *(КІасэнэху и макъым зригъэІзу зэрыщІидзэу, тхэуэ столым бгъэдэс Дотэ и нэгъуджэм ящІэрльуэр).* Мыр сыт, уи хьэм бакъкІыубда?..

КІасэнэху. Уэрэд дахэщ, пэжкъэ?..

Дотэнэху. Уэрэдыр хьарзынэщ, ауэ жьаІэзэр кІуркІуунауу си гугъэри...

КІасэнэху. КІуркІуунауэмэ макъ дахэ зиІэ кьаожКІ, Дотэнэху. «Уи нэм ильагъу пэор кьыпщохьур нэд, гум жимыІэмэ гьыбзэ е уэрэд», кІуэ Бейтныгъуэм Сэфарбий...

ИгъэщІэрэщІэу уэрэдым кьыпеш)

Си анэдэлъхубзэу гуапэ!
Си анэдэлъхубзэу гуащІэ,
Уи бын пэ жхэр щыІм пуп-гупу
Щыізэбгридзакъэ гьащІэм?..

(Уэрэд жьІэм щегъэтри, Бемырзэ Мухьэдин и псалъэкІэ ящыпещэ)

Си анэдэлъхубзэр хэмытауэ,
Сипу кьеу экІэр фэ зыхэмыщІэну.
Си анэм и бзэр кьызимытыгъамэ,
КьыщІокІын сэ бзагъэу сыкъэзнэну...

Ю-у, пхужьмыІэн ж, зыгъэу кьулейщ, купщІафІэщ ди адыгэбзэр... Ар хьэуа кьабзэу, макъамэ гуакІуэу си псэм кьодэхащІэ... Аби а зэхэлъыкІэр апхуэдизкІэ тельыдэкъщ, пльыфэфэщи, жьыбгъэ эщІэфмери, псы уэрым и макъри, щым и бэуэкІэри, кьуалэбзухэм я уэрэдри...

Дог энэку. КІэщІу жьыпІэмэ, хьугъэуфІыгъуэу щыІэ псори адыгэбзэм щыхэхуэхэсащІ?..

КІасэнэку. КІэщІу жьыпІэмэ, адыгбзэр щымыІамэ, адыгагъи льагъуныгъи щыІэнутэкъым...

Дотэнэху. Кьыжжелэт-тІэ, Іущыщэ... Ди лІэпкъыбзэм и льаШэр зэрыкуур, абы и беягър, и эзфІэкІыр, и Іэгъэтыпытхэгъэр зэрыгъэчанкІшэр кьыдэзыгъащІэр сыт?..

КІасэнэку. КьыдагъащІэ: адыгэ театрым, тхыпхьфІхэм, «Адыгэ псалъэ» газетым, «Іуащхьэмахуэ» журналым, лъэпкъым и шхэпс Іуэрыіуатэм...

Дог энэку . АтІэ игъащІэм адыгэ театр щыхьэуэ зы спектакль емыплъакъэм, зы адыгэ газетри журналри зи унагъуэ ирамыхьэхэм, зы адыгэ тхыль и кІэм нэсу емыджахэм адыгэбзэр зэрыдахэр, зэрыкъулейр, псэм кІыэрехуэбылІэр кьыізэращІэнрауэ?...

КІасэнэку. Апхуэдэ адыгэ щІыІэу си фІэщ хьуркъым, Дотэнэхуэ!

Дотэнэху. Хьуркъым жыпІа?.. Абы щыгъуэ нэхъ гъэщІэгъуэнэщхьэ бжьыбзоІэ. Щэнхабзэм хуэдизкІэ, ар гъащІэ Іэщлагъэу кьыихихэуэ ирилажьэ щІыхь щищым адыгэ газетрэ журналрэ кьаІэрыхьэу кьахэкІар щІыхьитІ кьудейщ... Ар нэхъ фІэщ щыгъуафІэ?

КІасэнэху. А ды-дыд!.. Догъуэ, абы и щхьэусыгъуэр сыт?.. Абыкіэ хэт уэ бгъэкъуаншэр?..

Дог энэку . БззэрыбзэкІэ псалъэ языныкъуэ егъэджакІуэхэрэр, артистхэр, журналистхэр, тхакІуэхэрщ...

КІасэнэху. Уэку гущІэ!.. Псори ахъэм иригъэхьри, и щхьэ закъуэр кьигъэнащ...

Дотэнэху. Балигъ хьуа адыгэхэм дапщэ яхэт адыгэбзэкІэ зы псалъэ жамыІэжу?.. Абыхэм я бынхэр бзэ ныкъуэ мыхьуу кьэнэр?.. «Адыгбзэ - гуащэмрэ нысэмрэ ириззэфІэнэ фІэжІа нэгъуэщІкІэ кьамыгъэсэбэпыж хьунмэ хуэм-хуэмрэ уэтщэ кьэралыбзэщ». Іутыік Борис гушыІэурэ зэгъуэр жиІаеу щыта мы псалъэхэм Іэ щІыІэкІэ дытоІэбэ... А псом и щыІужкІэ, фи адыгэбзэм, зэрелъадэхэ тхыльхэри, предпринимателъ зэхъуэкІыпи, ерзэгъэпрограммэхэм зэхъуэкІыпи, егъэфІэкІуэн хуейщ... Кьемыязгъэшу пызыхьыжар сабийм хуиІэ льагъуныгъэрщ...

Дотэнэху. Мис ар кьызгурыІуэакъым...

Дотэнэху. Сабийм утекІиекІи, утецыбыхькІи нехъ губзыгъэ зэпхыдыныкъым... Язынныкъуэ егъэджакІуэхэм псэкІэ, бзэкІэ, щІэныгъэкІэ сабийм ирамытыфІар ІэштымкІэ, шыІнагъкІэ ирагъэжІэну хуэокьэри, ящІэ тІэкІыри щагъэгъупщэж...

КІасэнэ ху. Мэлищ щІакъуэншэ хъуркъым... Уэ бзэмкІэ уеджагъэшхуэщ... Ауан дыкьэпщІу, ухъудзхъурджауэу ущымыоу, хэкІыпІэ гуэр кьэгъуэт... ТхылъыфІ, программэ гъэщІэгъуэ зи тхуэзэпхьэ... Уи дагъуэмрэ чэнджэщ гъущэхэмрэ дуежэгъуащ. Сабийхэр эзредгъаджэ тхылъымэрэ программэхэмрэ дэбгъуэр нэхъ гурыІуэгъуэу жьыІэт...

Дот энэку. Къэрэгъэш къуэкъым щыщ егъэджакІуэ Шал Чиф жиІар пщІэр абы теухуауэ?.. «Си сабийхэр зэредгъаджэ ІэкІебиикхэр бзэ Іэгу гупъкІэ тхащ, зэ еджэгъуэкІэ, тІэу еджэгъуэкІэ кьыбгурымыІуэхэр куэдыкІейуэ итщ. Ар сабийм кьыстемыхьэлъэнкІэ Іэмал иІэкъым... ИдогъэфІакІуэ жаІэурэ нэхъ гупъуж ящІащ...»

КІасэнэ ху. Ари пэ жщ, аУэ...

Дотэнэху *(эпеуд).* Сэри абыкІэ сыарэзыщ! Фэ иджьпсэту зэрерзагъэджэ тхылъхэм ит кьыхуеджэнкІэ-хэрэ кьуэпсапІэхэри зэрыщымыІэжрэ, ахэр кьыізэрызэдэнэкІрэ куэд щащ...

КІасэнэ ху. ЩІа щхьэкІэ, жаІэм демыдаІуэу у, кьыдат тхылымкІэ едмыгъаджэу хъуркъым...

До тэнэ ху. Сыт щІэмыхъ ур?.. Фэ хэпплъхь фщІыну нэхъ фигу ирихь тхыгъэхэр, программэхэр, учебникхэр кьыхэфхыу абыкІэ евгъэжэну хуит фкькъащІакъэ?..

КІасэнэ ху. ДыкъащІа щхьэкІэ, дызыхэдэн ДжІемыкъым... Ауэ «Іэпльп, кьыізэрыщІыкъуар кьыджеІэж» жаІэу сэ нэгъабэ кьысхуІэрагъэхуэу щытА программэщІэр Іейуэ сигу ирихьат», жызыІар уэрракъ??..

КІасэнэ ху. Сыт-тІэ жысІамэ?..

Дотэнэху . А псалъэхуа цІыкІум щыуагъэ дапщэ хэпщІыхьами пщІэжрэ уэ, егъэджакІуэ?

КІасэнэ ху. КІыізэрыІуэркъым!..

Дотэнэху. Япэраущ, «Іейуэ сигу ирихьащ» жыІпІэ хьунукъым... Іейр игу ирихьмэ, зыгъэр пхуэхэту араущ... МэкъумэшыщІэми, егъэджакІуэми ар я псэльафэ хъуащ... «Іейуэ фІыуэ солъагъу, Іейуэ си гуапэ хъущ, Іейуэ сыбгъэгуфІащ...» Ар адыгэбзэкъым!..

КІасэнэху *(Нэхъ иныжу дыхьэшхыуэрэ).* Уэах уэщ, Дотэнэху!.. Нэхъыжьыр щыуэмэ, нэхъыщІэхэм я мыгъуагъэщ, кьалэмыр бгъунльэмэ, льэпкъым...

Дот энэку . Атlэ игъащІэм адыгэ театр щыхьэу зы спектакль емыплъакъэм, зы адыгэ газетри журналри зи унагъуэ ирамыхьэхэм, зы адыгэ тхыль и кІэм нэсу емыджахэм адыгэбзэр зэрыдахэр, зэрыкъулейр, псэм кІыізэрехуэбылІэр кьыізэращІэнрауэ?...

КІасэнэ ху. Ахпуэдэ адыгэ щІыІэу си фІэщ хьуркъым, Дотэнэхуэ!

Дотэнэху. Хьуркъым жыпІа?.. Абы щыгъуэ нэхъ гъэщІэгъуэнэщхьэ бжьыбзоІэ. Щэнхабзэм хуэдизкІэ, ар гъащІэ Іэщлагъэу кьыихихэуэ ирилажьэ щІыхь щищым адыгэ газетрэ журналрэ кьаІэрыхьэу кьахэкІар щІыхьитІ кьудейщ... Ар нэхъ фІэщ щыгъуафІэ?

КІасэнэху. А ды-дыд!.. Догъуэ, абы и щхьэусыгъуэр сыт?.. Абыкіэ хэт уэ бгъэкъуаншэр?..

Дог энэку . БззэрыбзэкІэ псалъэ язынныкъуэ егъэджакІуэхэрэр, артистхэр, журналистхэр, тхакІуэхэрщ...

КІасэнэху. Уэку гущІ!.. Псори ахъэм иригъэхьри, и щхьэ закъуэр кьигъэнащ...

Дотэнэху. Балигъ хьуа адыгэхэм дапщэ яхэт адыгэбзэкІэ зы псалъэ жамыІэжу?.. Абыхэм я бынхэр бзэ ныкъуэ мыхьуу кьэнэр?.. «Адыгбзэ - гуащэмрэ нысэмрэ ириззэфІэнэ фІэжІа нэгъуэщІкІэ кьамыгъэсэбэпыж хьунмэ хуэм-хуэмрэ уэтщэ кьэралыбзэщ». Іутыік Борис гушыІэурэ зэгъуэр жиІаеу щыта мы псалъэхэм Іэ щІыІэкІэ дытоІэбэ... А псом и щыІужкІэ, фи адыгэбзэм, зэрелъадэхэ тхыльхэри, предпринимателъ зэхъуэкІыпи, ерзэгъэпрограммэхэм зэхъуэкІыпи, егъэфІэкІуэн хуейщ... Кьемыязгъэшу пызыхьыжар сабийм хуиІэ льагъуныгъэрщ...

Дотэнэху. Уэку гущІ!.. Псори ахъэм иригъэхьри, и щхьэ закъуэр кьигъэнащ...

Дотэнэху. Балигъ хьуа адыгэхэм дапщэ яхэт адыгэбзэкІэ зы псалъэ жамыІэжу?.. Абыхэм я бынхэр бзэ ныкъуэ мыхьуу кьэнэр?.. «Адыгбзэ - гуащэмрэ нысэмрэ ириззэфІэнэ фІэжІа нэгъуэщІкІэ кьамыгъэсэбэпыж хьунмэ хуэм-хуэмрэ уэтщэ кьэралыбзэщ». Іутыік Борис гушыІэурэ зэгъуэр жиІаеу щыта мы псалъэхэм Іэ щІыІэкІэ дытоІэбэ... А псом и щыІужкІэ, фи адыгэбзэм, зэрелъадэхэ тхыльхэри, предпринимателъ зэхъуэкІыпи, ерзэгъэпрограммэхэм зэхъуэкІыпи, егъэфІэкІуэн хуейщ... Кьемыязгъэшу пызыхьыжар сабийм хуиІэ льагъуныгъэрщ...

Дотэнэху. Ауэ ящІэрщ, ауэ жызыІэр Іейуэ сигу ирихьат... Ауэ ящІэрщ, ауэ жызыІэр Іейуэ сигу ирихьат... Ауэ ящІэрщ, ауэ жызыІэр Іейуэ сигу ирихьат... Ауэ ящІэрщ, ауэ жызыІэр Іейуэ сигу ирихьат, жызыІар уэрракъ??..

КІасэнэ ху. Сыт-тІэ жысІамэ?..

Дотэнэху . А псалъэхуа цІыкІум щыуагъэ дапщэ хэпщІыхьами пщІэжрэ уэ, егъэджакІуэ?

КІасэнэ ху. КІыізэрыІуэркъым!..

Дотэнэху, Япэраущ, «Іейуэ сигу ирихьащ» жыпІэ хьунукъым... Іейр игу ирихьмэ, зыгъэр пхуэхэту араущ... МэкъумэшыщІэми, егъэджакІуэми ар я псэльафэ хъуащ... «Іейуэ фІыуэ солъагъу, Іейуэ си гуапэ хъущ, Іейуэ сыбгъэгуфІащ...» Ар адыгэбзэкъым!..

- Сосрыкьуэ командировкэ щыІэти, Сэт знеі гуэвэу пэпльэрт.

- Япэ щыдэ рифмэ хэха кьэзыгъэсэбэпэуэ щытар адыгэ тхакІуэ Щоджэнщыкіу Алинщ.

- Литературэ диІэтэкъыми, Абыкъ Хьалид фельетонкІэ кьыщимыдзэу хъуакъым...

- Фызхэм командовать щаущ эманыр матриархату историием хьыхащ.

- Щоджэнщыкіу Алий бынунагъэшхэм кьыхэкІащ. НыбжькІэ ар я унагъэ сабийхэм я кум итщ.

- Щоджэнщыкіу Алий йожьэри народым и джеф фольклор кьыхедэ.

- Адэмкьэуэ Мурэдэбий и повесть «Адльэнрэ Мадинэрэ» жьыхуІэр юмор щабэ щІэльу тхащ. Абы и щыхьэт нэІуэщ тхыгъэм и персонаж Хьажнэгъуей и гупэр щыдыпсэмкІэ гъэзауэ уэрэм пулэмкІэ зэрежэжащ. *(Лъпльмпіэр еІэтри).* Дауэ кьыщпыкьхуэ, хъущІэрей?..

Дотэнэху . Атlэ, «Адыгэ псалъэ» газетым 1999 гъэм кьыхилъхьа, иужькІэ Кьэбэрдей-Балькъэрым Егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ и министерствэми, дзи Хасэми, Дуней псо Адыгэ Хасэми даІыгъа «Си бзэ - си псэ, си дуней» зэпеуэм зиубгъуауэ адыгэ кьуажэ псоми щокІуэкІри, а Іуэху дахэр кьыізэзыгъэпэщхэм, ар зи жэрдэмхэм дащоугъу ди льэпкъым и бзэ дахэр хьуэнэным, нэхъри зегъэуэзщыным дяпэкіи хуэлэжьэну... Аращи-и-и...

Пуми. Дывгъэпсалъэ адыгэбзэкІэ!

Дывгъэпсэу адыгэпсэкІэ!!!

(Уэрэдым и макъамэм зеІэт)

Іупхьэу.

● Псапэ

Бекъшокъуэ Алексей Абхъазым щыізуэ адыгэ щІалэхэм теухуа тхылъымрэ фильм зытет дискымрэ Гуанэ Рае ирет.

Дэращ абыхэм яІэр

Абхъазым щыізуаехэм я зэгуэхьныгъэм хэтхэм хабзэ яхуэхъуащ сабий зеиншэхэм гулъыгъэ яхуэщІыныр. Иджьолагъэ ахэр щыІащ зи зыужькІэкІэ адрей сабийхэм кьакІрыхуэхэр щаІыгъ унэ-интернату Налщык кьалэ дэтым.

- ПСАПЭ зыпыпть Іуэху нэхъыбзэр зэрыщІэным яужь дитщ, - жеІэ Шорэ Анзор. - Абхъазым щыізуаехэм я зэгуэхьэныгъэм и тхьэмадэ Бекъшокъуэ Алексей, ди союзым хэт Пщыунэ АХьмэд, Темыркан Анатолэ сымэ я мылъкуКІэщ сабийхэр зыщыгуфІыкІыж щхьныныгъуэхэр кьыізэрытщэхэр. Мыпхуэдэ ІуэхуфІэр я фэеплъщ Абхъаз зауэм хэкІуэда ди къуэщ 59-м. ЗыхуэзфІэкІхэм щапхъэ едгъэлъагъуэмэ, сабий тхьэмыщкІэхэм зыщІагъэкъуэнр пІэрэ жьгТэу, абыи догупсыс. Зыгуэрым ныс кьишъамэ, мылъкушхуэщІетри, зыкъэкІыгъэ кьецэхуэ, дрегъэуей. А мылъкумкІэ сыт хуэдизэ сабий зеиншэ, ныкъуэ дыдэ зыщІэ, тхьэмыщкІэ ящІ, абыи догупсыс. Зыгуэрым ныс кьишъамэ, мылъкушхуэщІетри, зкъэрэкІыгъэ кьецэхуэ, дрегъэуей. А мылъкумкІэ сыт хуэдизэ сабий зеиншэ, ныкъуэ дыдэ зыхуэдгъэзащІ. Іуэхум щыгъуазэ зищІащ Бахьсэн куейм и Іэтащхьэ Кьаздэхъу Альберти, абы и лэжьэгъу Ует Анатоли. Абыхэм я фІыгъэкІэ, хэзбэн ди мылъкуи хьдамыгъалъхьэу, бжьамийхэр тхуэзэрыкъуэкІащ, псыри пэрыхьэту дгъуэтыжащ. А лажьыгъэхэр тэмэму зэфІэкІащ Шэшэн Хьэсэн зи унафэщІ «Водоканал» Іуэхущ!АпІэм и лэжьакІуэхэм.

ФІыщІэ ин яхудощІ ди псым и Іуэху зезыуа, цІыхур япэ изыгъэщІу унафэщІ псоми. Я лэжьыгъэм я хьер яльагъуу, уэнинщІу, жьыпагъуэм пщІэрэ нэмысрэ щІалэу куэдрэ Тхьэм игъэпсэу.

ХЪЭЗАКЪ Сэфарбий,
Къулъкъужьий

Ищхьэрэ кьуажэм щыщ Хьэмацей хьэблэм щыпсэу унагъуэ 35-м къабгъэдэкІыу

● Дифі догъэлъапІэ

Бын 11-м я анэ

ЗИ ГУГЪУ фхуэтщыну Атлыкъ Зое Жэхьфар и пхъур 1959 гъэм мазаем и 13-м Анзорей жылагъуэм кьыщалъхуащ. И адэ-анэр кьуажэ гъащІэм мыхьэнэ щыізІэ Іуэгуфэ хэм хуэІэкІуэлъапкІуэти, пщІэщхуэ зрагъэпсэну Іэкіуэлъапкіуэ хуохъу. А псом кьаІэкІуэу, Зое Анзорей кьуажэм щыізхэтэ кОхоэм щытхъу иІэу ильэс 20-кІэ щылэжакьщ.

Абырэ и щхьэгъусэ Іьостэн-бийрэ бын 11 зэдагъэтащ - къунблрэ пчъуиплІрэ. Аэрр Ринэ, зэпІолъхэныкьуэхэу Ринтэрэ Юрэрэ, Адэлбий, Амир, Фатинэ, Жаннэ, Сосрыкъуэ, зэуэ кьалъхуахэу Мухьэмэд, Мурадин, Мухьадин сымэщ. А зэкъуэшищыр дунейм кьыщІэтехьа 1972 гъэм Зое кьратауэ щытащ «Анэ-ІыхьужькІ медалыр. Апхуэдэурэ кьежІэкІыкІуэ, зэнэзэнсэу зэдэнсэу унагъэшхуэм 1987 гъэм гуаузшхуэ кьатопсыхэ: Іьостэнбий дунейм ихуащ. И щхьэгъусэр кьыкьуэмытыжмэ, Зое гуГъуеулъэм кьызэфІагъэщІакъым, атlэ и бынхэр зыхуей хунгъэзащ.

Мнатьэшхуэм кьыщыхуэ зэдэгъэхуэзэщІхуэм Іэщlагъэ хьарзынэ зрагъэгъуэтащ: экономисти, дорбэзфи, инженери яхэтщ, ауэ щІалэхэм я нэхъыбзэм адэ-анэм я Іэщlагъэр кьыхахауэ, мэкъумэш лэжьыгъэм пэрытщ.

Нанэ згъурлым кьызрылъхьпхъурыпхъуу 31-рэ иІэщи, иРогушхуэ аэрр щІэныгъэм зэрыхэзгъэпабгъэм.

И бынэмрэ абыхэм кьалъхужьажэмрэ хущІокъу я анэ дыщэ, анэшхуэ жьыщхьэ мазуэ Атлыкъ Зое яригъэльагъуэ щапхъэм тетыну икІи я гуапэщ узышыгъэ бзыд, гукъыдэж, дзрэжэгъуэ иІэу ящыкІи куэдрэ кьащхьэщытыну, кьыдекІуэкІ хабзэ дахэр и Іэпэгъуу и Іыхьлыхьэмрэ и льэпкъымрэ яхуэпсэуну.

ТЕКІУЖЬ Заретэ.

● Щэнхабзэ

Сэралъп Самарэ и фильмхэр

***Къэбэрдей-Балъкъэр телевиденэм и режиссер Сэралъп Самарэ и лэжьакІэм щыгъуазэ дэтхэнэми жиІофыну кьыщІохьыщ а пащэм и къыхиха Іыщlагъэмкіэ щыкьуагъэ. «СыхэрыбгъэфІэрэ телевиденэм сыщыдэжьну е уэрэд жысІэну. Си хъуэпсапІэхэр сыткІи кьыздэзыкІыну си адэм фортепианэ кьыскъуэщхуат, ауэ ар ди унэ кьызэрыщыхутэу сахуэкІуэлІэжакъым», - игу кьегъэжьа Самарэ.**

ШЭРЭДЖЙищхьэрэ къуажэм курыт еджапІэр кьыщиухри, ар щІэтІысхьащ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым хамэ къэралыбзэхэмкІэ и къудамэм. ЕджапІэ нэхъыщхьэм и дипломыр кьызэрыщІэрыхьэу, Самарэ лэжьэн щыщІидзащ Къэбэрдей-Балъкъэр телетелъ Іэмал щызэІокІ режиссерым дэІэпыкьэгъуэу. ИужькІэ ар хунэсащ илъэс зэкІэлъыкІуэхэм Кавказ Ищхьэрэм гъуаздджэхэмкІэ и институтыр, телевиденэмрэ радиомрэ я лэжьакІуэхэр щагъэхьазырыну. Ар дэт институтыр, а еджапІэ дыдэм и аспирантурэр ехъуІэныгъэкІэ кьнухъыну.

Сэралъпир Москва щыщыІа ильэсхэм абы и унафэщІу щытащ ГАЕПІ-м и академик, документалист цІэрыІуэ Беляев Игорь и чэнджэщкІэ игъэхьэзыра щІэныгъэ лэжьыгъэхэм гулъытэ хэха кьыхуащІащ.

Урысей канал зыбжанэм щагъэльэгъуа и япэ документальнэ фильмым кууу щызэпкьрихащ гъэпкъ Іэщlагъэм и щхэхэр телеэкраным зэрыпхьыну щыкІэр, нобэрэй телережиссурэм и Іэмалхэмрэ ар зыпэщІэхуэ гугъуехьхэмрэ.

Сэралъп Самарэ и зэфІэкІыр нэсу кьыщиІгъэльэгъуэн хуэзэфІэкІащ телележурналист Токъмакъ Светланэ щІыгъуу триха, серие куэд хъу «Черкасскэ хэр Урысейм и тхыдэм кьыізэрыхьщІыр» документальнэ фильмым. Абы кІыщІкІэ кьыкІыхьэкІыащ тхыдэ мыхьэнэ ин зыгъуэта «ИгъащІэкІэ У Урысейм дыщІыгъунщ», «Хы Фыщ!» Іуфэм Іус адыгэхэр» телефильмхэр. Щыхумрэ якІэхъэныгъуэрэихэ дунейм яку дэпльын хуей зэхъущытыкІэм и щхэу куэд режиссерым наІуэу кьыщІигъэльэгъуэн хуэзэфІэкІащ дызэрыгушхуэ адыгэш льэпкъым триухуа «Ибрэхьим», адыгэ унагъуэм ижь льэндзрэ щытепщэ хабзэ дахэхэр екІуэщу щызэпэджэж «Пьубжокъуэхэ я унагъуэ» фильм кІэщІхэм. «Иужьрейр зэрыдгъэпытагъуэрэ ильэситку хьуа пэтмэ, сымыгъэжэгъуу нобэми кьытезгъэзэжурэ сопль. Щыіэу кьыщІэкІынкъым адыгэ хабзэм и жьыІэм тету псэу унагъуэм нэхъ насыпыфІэ». Сэ сыт щыгъуи сызыхущІокъуэр ди Іэдакъэщхьэкіхэм я нэ хъ кІэщІ дыдэми, ди льэпкъым и дунейр зэрыинрыр кьыщІызгъэльэгъуэныр», - жеІэ Самарэ.

Апхуэдэ Іуэху епльыкІуэ Сэралъпым ГъуазэІ яхуищІащ, телевиденэ лэжьыгъэм кьыдэкІуэу, илъэс ещанэ хьуауэ здэщыІэ СКГИИ-м щригъаджэ студентхэмэ.

- А лэжьыгъитІыр здэпхьыныгъэм е насосыр иСырт, е ар зэрылажьэм пэкІуэ ахъшэр тхуэмытурэ Іуэхур къыльахъэрт. Ари хьарзынэт, десэжат. Ауэ иджыблагъэ бжьамийхэр адэкІмыдэкІэ кьыщІыпхиудащ, жьы зэрыхъуам кьыхэкІыу. Ахэр тхуэзэрахъуэкІыну кьуажэ унафэщІ Кумыщ Хьэмидбий зыхуэдгъэзащ. Іуэхум щыгъуазэ зищІащ Бахьсэн куейм и Іэтащхьэ Кьаздэхъу Альберти, абы и лэжьэгъу Ует Анатоли. Абыхэм я фІыгъэкІэ, хэзбэн ди мылъкуи хьдамыгъалъхьэу, бжьамийхэр тхуэзэрыкъуэкІащ, псыри пэрыхьэту дгъуэтыжащ. А лажьыгъэхэр тэмэму зэфІэкІащ Шэшэн Хьэсэн зи унафэщІ «Водоканал» Іуэхущ!АпІэм и лэжьакІуэхэм.

ФІыщІэ ин яхудощІ ди псым и Іуэху зезыуа, цІыхур япэ изыгъэщІу унафэщІ псоми. Я лэжьыгъэм я хьер яльагъуу, уэнинщІу, жьыпагъуэм пщІэрэ нэмысрэ щІалэу куэдрэ Тхьэм игъэпсэу.

ХЪЭЗАКЪ Сэфарбий,
Къулъкъужьий

Ищхьэрэ кьуажэм щыщ Хьэмацей хьэблэм щыпсэу унагъуэ 35-м къабгъэдэкІыу

● Псапэ

Дэращ абыхэм яІэр

Абхъазым щыізуаехэм я зэгуэхьныгъэм хэтхэм хабзэ яхуэхъуащ сабий зеиншэхэм гулъыгъэ яхуэщІыныр. Иджьолагъэ ахэр щыІащ зи зыужькІэкІэ адрей сабийхэм кьакІрыхуэхэр щаІыгъ унэ-интернату Налщык кьалэ дэтым.

- ПСАПЭ зыпыпть Іуэху нэхъыбзэр зэрыщІэным яужь дитщ, - жеІэ Шорэ Анзор. - Абхъазым щыізуаехэм я зэгуэхьэныгъэм и тхьэмадэ Бекъшокъуэ Алексей, ди союзым хэт Пщыунэ АХьмэд, Темыркан Анатолэ сымэ я мылъкуКІэщ сабийхэр зыщыгуфІыкІыж щхьныныгъуэхэр кьыізэрытщэхэр. Мыпхуэдэ ІуэхуфІэр я фэеплъщ Абхъаз зауэм хэкІуэда ди къуэщ 59-м. ЗыхуэзфІэкІхэм щапхъэ едгъэлъагъуэмэ, сабий тхьэмыщкІэхэм зыщІагъэкъуэнр пІэрэ жьгТэу, абыи догупсыс. Зыгуэрым ныс кьишъамэ, мылъкушхуэщІетри, зкъэрэкІыгъэ кьецэхуэ, дрегъэуей. А мылъкумкІэ сыт хуэдизэ сабий зеиншэ, ныкъуэ дыдэ зыщІэ, тхьэмыщкІэ ящІ, абыи догупсыс. Зыгуэрым ныс кьишъамэ, мылъкушхуэщІетри, зкъэрэкІыгъэ кьецэхуэ, дрегъэуей. А мылъкумкІэ сыт хуэдизэ сабий зеиншэ, ныкъуэ дыдэ зыхуэдгъэзащІ. Іуэхум щыгъуазэ зищІащ Бахьсэн куейм и Іэтащхьэ Кьаздэхъу Альберти, абы и лэжьэгъу Ует Анатоли. Абыхэм я фІыгъэкІэ, хэзбэн ди мылъкуи хьдамыгъалъхьэу, бжьамийхэр тхуэзэрыкъуэкІащ, псыри пэрыхьэту дгъуэтыжащ. А лажьыгъэхэр тэмэму зэфІэкІащ Шэшэн Хьэсэн зи унафэщІ «Водоканал» Іуэхущ!АпІэм и лэжьакІуэхэм.

ФІыщІэ ин яхудощІ ди псым и Іуэху зезыуа, цІыхур япэ изыгъэщІу унафэщІ псоми. Я лэжьыгъэм я хьер яльагъуу, уэнинщІу, жьыпагъуэм пщІэрэ нэмысрэ щІалэу куэдрэ Тхьэм игъэпсэу.

ХЪЭЗАКЪ Сэфарбий,
Къулъкъужьий

Ищхьэрэ кьуажэм щыщ Хьэмацей хьэблэм щыпсэу унагъуэ 35-м къабгъэдэкІыу

● Си сурэт гъэтІылъыгъэхэр

Къардэнгъущ Зырамыкъуэ СССР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат, тхакІуэ КІэрашэ Темботэ. *Мейкьуалэ кьалэ, 1960 гъэ.*

КЪЭРЭШЕЙ Сабэхьэтдин: Адыгэр адыгэу къэнэжын папщIэ, и щIыналъэм исыжын хцейщ

●Ди псэлъэгъуэр

Тыркум кьыщальхуа, къыщыхьуа Къэрэшей Сэбэхьэтдин ильэс ебланэм нэблагъауэ Налшык щопсэу. Адэжь хэкум къэкIужьыни и мураду къэхъуащ ар, А гурыльырщ абы сэбэп къыхуэхъуарт щхьэгъуэсэ, унагъуэ пIэ хьуа нэужь, хэкум кьиГъэзэжьыпэныкIэ.

Хамэщ къыщыхуа адыгэхэм бзэр, хабзэр эрэрахуэмэфам, хэхэс ГъащIэм щыщу игу кьиНэжахэм тедгъэпсэлъыхьащ Сэбэхьэтдин.

- ДЭ ДЫщЫщЫКIМ адыгэ къуажэ (Астэмрей) дыдэсащ. Унагуэ 20 хуэдиз щыпсэу кьыщIэкIынт абыз, - игу кьеГъэкIыж Сэбэхьэтдин, - Къуажэм тыркубзэкIэ зыри щыIэп сальэрэтхьым, псоми я унагуэ и ильыр адыгэбзэр. Си адэр егъэджакIуэти, школым етхуанэ классым нэс сыригъэджащ. Абы дыдэрыщыпсальэр тыркубзэми, унэм дыкьекIуэлIэжа нэужь, ди анэдэлхубзэрт щызекIуэр. Иджыри кьыздэсым си анэм зы псальэуэхат хамэбзэмкIэ хужьIэркьым, сыт щхьэкIэ жыпIэмэ, ар зригъэщIну зэи иужь итакъым. ИщхьэкIэ жысIаехэм кьикIращи, адыгэбзэр эгъэшрыуэу сыкьызэрыхьуар зи фIыщIэр сыкьэзэлыхуаХэр.

- Школ нэужьым кьалэщхуэм еджакIуэ ykIуа нэужьщ?

- Ильэс 11-м сынэсауэ са-кьыхэкIащ си унагъуэм - Анкара еджакIуэ сыкIуащ. Абы щыгъуэм сэбэп кьыхсухэьуар кьалэдэсхэм кьыззэрагъэпэща Адыгэ Хасэрщ. Абы адыгэ тхылъ гъэрхэр яIэти, итыр кьистхыкIыуэр кьыздэсхьыр-ти, ззэгъащIэрт Хасэм кьыщIэзэхуэсхэм сытым джеи сахэтти, анэдэлхубзэр, мащIэми, щызэхэзымы махуэ кьухьурт экьым.

КъищынэмыщIауэ, Хэкум зыгуэр кьэкIужауэ нигъэзэжамэ, абы деж дыкIуэрт, щиль-ьэгъуахэр кьедгъэIуэтэжырти, адыгэбзэкIэ тхауэ кьыщихьа тхылъхэр зэIэпытхыуэрэ дежи эрт. Тк экIэри еджэкIэри хуэмурэ зэдгъэщIэжат балигъ дыхьуа нэужь. КьыхэгъэщIэжащ, адыгэбзэр нэсу згъэщIэрыуэн папщIэ сэбэп кьыскухуэхьуа тхылъхэр. Ди гуфIэгъуэр гунэнщэт Мэшбащэ Исхьэкъ, КIы-щокIуэ Алим сыкъэ я Iэдакьэзыщ Iэрыхьэм деж. Ахэр щIэдджыкIырти, зытеухуар ди щхьэкъуэгъуэм яжетIэжырт.

- Адыгэм ижь-ижьыж льандэрэ кьыдекIуэкI хабзэхэр ефIэщIэжыныкIэ, тхыдэр зэрегъэщIэжыныкIэ мыхьэнэщхуэ пIаш Хасэм...

- Пэжщ. Абы и льэныкъуэкIэ псом япэу кьыхэгъэщIапIкIэ Iуэмэнэщ Iэуэрэдж. Iуэмэнэщ Iэуэрэдж, Бигъэкъ Беслъан, абы и кIуэщ Анзор сыщ Тыркум щыщыIэкIэ лъэхъэнрэщ. Хуабжьу мыхьэнэщхуэ зиIэ Iуэху зэфIагъэкIауэ зыщытщ абыхэм. СыкъэкIам и закъуэтэкьым абыхэм ирагъащIэр, атIэ бзэрди фIыуэ зыщIэ, льэпкъ тхыдэми щэнхабзэми куууэ хэзыщIыкI а щIалэ хэзыньнэхэр ин эгъэпыныгъэ зэуэдIэ ядэпэжьащ ди кьуэшхэм. Абы фIы дыдэу сыщыгъуазэщ сэ. Iэуэлэдин адыгэбзэкIэ кьиИуатэр сэ тыркубзэкIэ яхуэзэдзэжыну Хасэм зы ильэскIэ дыщызэдзлэжьащ. Абы хуабжьу дихьэхыр щIалэгъуалэр. Мис абы ирагъэджакъэм, ягъэсакъэм льэпкъ зэхэщIыкIыр я гум илъу кьохьу иджыпсту.

- Сэбэхьэтдин, кьыдэжьуэтей щIэблэм я Iуэхур дауэ хьуну пIэрэ?

- Нэ хьапэм Тырк ум ис льэпкъ щыкIу псорИ дэкьуэзэныгъэшхуэ хэтащ, я бзэкIэ псэльэну хуиМыту. Иджы, Алыхьым и щыкуркIэ, мащIэми, сыхьэт бжыгIэ гуэр телевиденэм щыухахащ адыгэбзэм. Ар иерэгъэкIуэкI Хьуажь Фахьэрий. Абы адыгэбзэкIэ хьыбарыщIэхэр кьеТ, ж дожевственнэ фильмхэр кьегъэльагъуэ. Ар зыуэ Iэмальфщ. ЕтIу анэрауэ, дуней псор зэпэщIыщIэ Интернетым и льэныкIыныгъэ кьезэрымыкIуэщ иджыпсту. Дэнэ кьэрал ущыпсэуми, компьютер уиГэмэ, «Адыгэ псальэмэ» ущеджэфынущ, адыгэ льэпкъым и Iуэху зэрыдэфми зыщыбГъэГъуэзэфынущ, Хэкум теухуа хьыбархэр щIэх дыдэу зыГярыбГъэхьэфынущ.

Куэд щIакъым ДАХ-м и лЫкIуэ егъэджакIуэхэм Анкара курсхэр зэрыщIагъэкIуэкIэр. Абыхэм ирагъэджакэм ящыщу си ныСэр. Иджы абы Хасэм курс щIегъэкIуэкIри, Iуэхур нэхъ напIэ зэрыхьуар щыжиIащ.

Зи гугъу тщIы псори хэкIыпIэ щIыкIуфэкIу кьудейуэ араш, армыхьумэ, абыкIэ кьыпхуэзгъетъэнэнукъым дуней псом щикIуэхьа адыгэхэр. Сыт щхьэкIэ жыпIэмэ, адыгэр адыгэу кьэнэжьын папщIэ, и щIыналъэм исыжын, зэгъэсу псэун хуейщ. Абы и щапхъэщ зэрыIуэ зы кьуажэжь щIыкIу дэсу щыта адыгэхэм бзэр нэхъ зэращIэр, кьалэщхуэхэм щыпсэуэхэм ар зэрагъэщIэхуар. Адыгэбзэр ищIэу щIыхур кьэхуэн папщIэ адыгэщI исыжыныр Iэмал зимыIащ.

«Адыгэ псальэ» газетым гупсысэ дахэ куэд кьытохуэ. «Си бзэ - си псэ, си дунейжеIэ абы. Сыту пэж дыдэ а псальэхэр. Бзэр имыIэжмэ, льэпкъри кIуэдауэ аракъэ?

- Льэпкъыр зэрыгъэтыжьын папщIэ сыт щхьэкIэ Iэмалхэр кьэбГъэльэгъуэнт, Сэбэхьэтдин?

- Адыгэхэр щыпсэу зи гугъу тщIы кьэралитIыр щэнхабзэмкIэ зэпыщIауэ хуейуэ жаIэ куэдым. Ауэ, сэ сыззэрепльымкIэ, япэ игъэщIапхъэр экономикэ зэпыщIэныгъэщ. Кьапщтэмэ, КъБР-м фабрикэ, завод зэхуащIыжа куэд иIэщ, Тырким исщ ахэр зыгъэгъэлэжьэн адыгэ щIалэхэр. Мис ахэращ псом япэу кьешIэлэн хуейр. Сыту жыпIэмэ, пщэдей ишхыну щIакъуэ Iыхьэр кьызэрипэжыныр егупсыс цIыхум щэнхабзэм хуэфащэ гульытэ хуищIыфынкъым.

КъищынэмыщIауэ, Кьэбэрдей-Балъкъэрым зыпытщIэнщ жаIэу кьеежьэнукъым Тыркум и унафэщIкIэр, япэ льэбакъуэр зыечын хуейр дэращ. Пэжщ, а Iуэхум пэублэ игъэуэтащ, Псальэм кьыдэкIуэу жыпIэмэ, апхуэдэ Iуэху зэрихуэу КъБР-м и Президент Кьанокъуэ Арсен щыIащ Тыркум. Абы щыгъуэм ди кьуэшхэм фIыщIэшхуэ кьыхуащIащ Президентым, Адыгэ Хасэм зэрекIуэлIам, ди льэпкъэгъуэхэм зэрепсэльам папщIэ.

ЖыпIэнракIэ, я щхьэр льагъуэ яригъэльагъуэкIэ хэхэс адыгэхэм, езыхэмэ хэку зэрэлэр, абы и Iэтащхьэр я дежь зэрыщыхьащIэр ауажьыу гукъинжи ящыхьуауэ кьыжаIэжащ си ныбжьыгъэхуэ.

Епсэльар

НЭЩIЭПЫДЖЭ Замирэщ.

● ГуфIэгъуэ пшыхь

«Адыгэ псальэ» газетым и къудамэм и унафэщI Уэрдокъуэ Женя ягъэлъапIэ.

МафIэсым пэщIэтын

Мэлыжьыхьым и 4-м ильэси 175-рэ ирикъуащ КъБР-м МафIэсым пэщIэтынымкIэ и къэрал Iуэхущ Iапи Iэр къыздэсыгъэрагъэпэщрэ

Республикэм и мафIэсгъэункIыфIхэм я махуэщхуэм теухуа пшыхь зэхэтащ мэрем кIуам. Дыдэсам хуэмыдэу, къэпсэльэныгъэ куэд хэмыту, гъэщIэгъуэну, нэгуэныжьу екIуэкIащ зэIущIэр. Пшыхьыр къызэIуахри, къызэхуэсахэр ирагъэпльащ республикэм и мафIэсгъэункIыфIхэм къакIуа гъуэгуанэм, ягъуэта зыужьныгъэм, а псори зи фIыщIэ ветеранхэм, я лэжьакIуэ пэрытхэм ятеухуауэ ягъэхьэзыра фильм кIэщIым.

КЪЭБЭРДЕЙ-Балъкъэрым и щIыналъэм мафIэсшынагъуэнщагъэр къыщызэгъэпэщыным лъабжьэ хуэхъуащ 1834 гъэм мэлыжьыхьым и 4-м Къэбэрдей линием и командующэ полковник Пирятинскэм къыдигъэкIауэ щыта, Къэбэрдейм ипэ БалъкъэрымрэмафIэсым зэрыщебэныну Iэмалхэм ятеуХуа «Предписанэ зIуХар». Нобэ КъБР-м МафIэсым пэщIэтынымкIэ и къэрал Iуэхущ Iапи Iэр зыужьыныгъэшхуэ зыиГъуэта, зи Iэщ Iагъэм хуэIэнжь лэжьакIуэхэрэ мафIэсым зэрыщебэныну Iэмалхэм ятеуХуа «Предписанэ зIуХар». Мис ахэращ псом япэу кьешIэлэн хуейр. Сыту жыпIэмэ, пщэдей ишхыну щIакъуэ Iыхьэр кьызэрипэжынымгуфIэгъуэ щыхьэ зэхуэдэ ящыгъуэ зэхуэдэ зэрыщыщIэ Интернетым и льэныкIыныгъэ кьезэрымыкIуэщ иджыпсту. Дэнэ кьэрал ущыпсэуми, компьютер уиГэмэ, «Адыгэ псальэмэ» ущеджэфынущ, адыгэ льэпкъым и Iуэху зэрыдэфми зыщыбГъэГъуэзэфынущ, Хэкум теухуа хьыбархэр щIэх дыдэу зыГярыбГъэхьэфынущ.

Мелодинский Вячеслав, Воробьев Михаил, Башкирцев Иван, Думай Борис, ШIэджахьэщIэ Мурэ́ыр, Гончаров Борис, Грешицин Евгений сымэ. 1994 гъэ лъандэрэ Iуэхущ Iапи Iэм и унафэщIщ Борэн МуIэед. ПшыхьымщагъэпэщIащ ветеранхэр, Iуэхущ Iапи Iэм и лэжьакIуэ пажэхэр. «Кабардинка» къэрал академическэ ансамблым и къэфакIуэхэм зи гукъыдэжыр кьаIэта юбилярхэм хъуэхъу гуапэкIэ япэу захуигъэзащ УФ-м и МЧС-м и Управленэу КъБР-м щыIэм и унафэщI **Шагин Сергей** икIи щIыхь тхылъхэр яритащ дэжькIуэ зыбжанэм. Борэн МуIэед, щIыхь тхылъым кьыдэкIуэу, тIыгъэ хуищIащ компьютер.

МафIэсгъэункIыфIхэм я юбилейм и пэ кьихуэу республикэм щрагъэкIуэкIащ сурэтыщI ныбжьыщIэхэм я зэпеуэ. Абы щытекIуахэм щIыхь тхылъхэмрэ сауГэтхэмрэ ираташ.

Зи махуэшхэр зыгъэлъапIэхэм я нэгу зрагъэжьащ «Амикс», «Калисто», «ШIэджэм псыкъелъэхэр», «Стимул» гупхэм. Юбилярхэм егуэпахэм ящыщ уэрэджыIакIуэхэу Мыз Джульеттэр Текуев Амуррэ, Пшыхьым кьрихьэлIахэм Iэгуэлэйхуэ хуаIэтащ Налшык дэт прогимназие №27-м и гъэсэн цIыкIуэм, урысыбзэкIи адыгэбзэкIи гъэхуауэ уэрэд зыжьыIа Аренгольд Сабинэ.

КъБР-м МафIэсым пэщIэтынымкIи и къэрал Iуэхущ Iапи Iэм и лэжьакIэм тепсэльыхь, тетхыхь журналистхэри гулъытэ ншэу кьагъэнакъым - радиом, телевиденэм, газетхэм я лэжьакIуэ гупы. ихуэм ПМС-м и ЦIыхь тхъыльхэмрэ сауГэтхэмрэ хуагъэфэщащ.

УАРДЭ Жантинэ.

Сурэтхэр **КЪАРЕЙ Элинэ** *триХащ.*

Тхылъыр зи ныбжьэгъу пэжхэр

● ЩIэнхабзэ

Гъэсэныгъэр зэманым кьигъэ ув кьалэн нэхъ ин дыдэхэм ящыщщ. ГъащIэ гугъум щIэблэр егъэгужьей, ежуПIэ ищI мыхьун Iэджэмэ дахьэ х, кьагъапщIэ. Телевизорым кьигъэльагъуэ хэм кьыщымынэу, уэзпльынкIэ щынагъуэ э, псэр зыгъэуэхьуэ куэдым сабийх эр яГъэсэжьу. ЩIэблэ уэзышэ кьыг - щIэхъэуэн папщIэ, ар зи пщэ кьыдэхуэ псори дегупсысыпхьэщ адэкIэ ди быныр гъэса зэрыхьунум.

ЗИ ГУГЪУ тщIа псоми игъэпIейт ейхэм ящыщщ Бахьсэн кьалэ Щоджэнцыкиу Алий и щIэр эзрихьэу дэт библиотекэ нэхъыщхьэр (Нэгъуэй Радимэ зи унафэщIыр). ЩIэблэр уэрамым кьыдэщIыпмыкIэ, тхылъ едджэм дегъэзэхъэныныкIэ я библиотекэм и лэжьакIуэхэм Iуэху зэмылIэужьыгъуэ зыжьжанэ зэфIагъэкI, цIыхухэр библиотекэм кьрашэлIэн папщIэ, Iэмал зэхуэмыдэхэр кьагъэсэбэп.

Библиотекэ нэхъыщхьэм еунэтI Бахьсэн кьалэм, районым хьихь я кьужьхэм щыIэ адрей библиотекэхэм я лэжьыгъэри. Ди республикэм щэнхабзэм епхауэ щекIуэкI Iу жуГъуэхэм, псэукIэм, экономикэм, кьэралым тещIыхьауэ кьыщащтэ унафэхэм щIыхьэр щатъэгъуауэ, гурагъаIуэ. Псальэм папщIэ, иджыблагъэ екIуэкIа парламент хэхьанытIъэхэм жыджэру хэтащ зи гугъу тщIы библиотекэм и лэжьакIуэхэр. Бахьсэн библиотекэ системэм хэтхэм ящхьэрIэкIащ щIыпIэм щыпсэу Абы ирихьэлIэу щIалэгъуалэр зэщIигъэIуэу хэхьпIэхэм кьришэлIэну.

Гъатхэпэ мазэм хэту екIуэкIащ сабий тхылъым и тхьэмахуэ. Щоджэнцыкиу Алий и щIэр зезыхьэ библиотекэм кьыщызэрагъэпэщащ тхылъ гъэльэгъуэныгъэхэр, зэIущ хэхьэныгъэхэр. НыбжьыщIэхэр тхылъым дегъэхьэхьэн, ахэр гъэсэныкIэ литературэр дэIэпыкьуэгъу кьащIын папщIэ, библиотекэм лэжьакIуэхэм ящыгъэблагъэ щатхакIуэхэр, усакIуэхэр, журналистхэр. Иужьрей зэIущIэр хуахат Хьэх Сэфарбий. Ар ящыщщ адыгэ литературэм зиуэзщIыным зи гуащIэ хэзыльхьахэм. Хьэхым и Iэдакъэ кьыщIэкIащ сабийхэмэ балигъхэмэ папщIэ итха усэхэр, рассказхэр, повестхэр. КунщIэ зиIэ тхыгъэ зэхэлэмэтхэм Сэфарбий щIэрыIуэ ящIащ.

ЗэIущIэм кьрихьэлIахэр Iуэхуэгъуэ зэмылIэужьыгъуэ куэдым щIэупщIэу Хьэх Сэфарбий зыхуагъэзащ. ТхакIуэмэ ахэр жэуапынщэ ящIакъым. Ар тепсэльыхьащ зауэ зэманым хиубыда и сабингъуэм, усыгъэр Iэпэгъу кьызэрыхуэхъуэм, анэдэлхубзэм, тхылъым, хабзэм, пьащIэм ятеуХуа гупсысэхэмкIэ ядэгугъащ.

Библиотекэм щекIуэкIа пшыхьым хэтащ Бахьсэн район администрацэм и Iэт ащхьэм и кьуэдзэ Къаз дэхэу Олег, щэнхабзэмкIэ кьудамэм и унафэщI Нэхущ Адэлбий, Мечиев Кязим и цIэр зэрихьэу Налшык дэт сабий библиотекэм и унафэщI Балькъыз Майе сымэ.

Телевизорымрэ компьютер джэгуГъэхэмрэ ныбжьыщIэхэр тхылъым пэIэщIэ зэрящIам кьыпфIегъэщI тхылъ еджэхэр нэхъ мащIэ хьуауэ, ауэ Бахьсэн дэт библиотекэ нэхъыщхьэм кьыздэсрягъэпэща зэIущIэм нэрылъагъуэ кьищащ Iуэхур апхуэдэу гужьеинэгъуэу зэрящымытыр. Зи гугъу тщIы библиотекэми, Бахьсэн районым и библиотекэ Iэнатlэхэмэ я куэдщ тхылъыр зи ныбжьэгъу пэжхэр.

ШЭЩIЭН Риммэ. *Бахьсэн кьалэ.*

● Абы дегъэпIейтей

Дэ дыцIыху гъэсакъэ?

Псэ зыIуту дунейм тетхэм дэ, цIыхухэр, ди теплъэмкIэ и мызакъуэу, дакъыщхьэщокI ди акъылымкIи. Дыкъзыухъурехь дунейм дыззрыхущыгъыр щыслъагъуакIэ, зззэмызи кьысфощ «Адыгэ зиIэ- щIэр кьыгфIащыну епIэщIэкIаУэ. Зи гугъу сщIыр ди пархэм, утхэм, нэгуэщI зыгъэпсэхуп1э щIыпIэ хэм, унэ щIыхьэпIэхэм щыптъагъу хьэкIэкхъуэкIаГъэрш (щыскхуэвгъэгъу) нэгуэщIу абы уеджэфынукъым).

СЭ СЫЩIПСЭУГ Куливеым и щIэр зезыхьэ уэрамырщ. Пшэдджыжькъэ унэм сыкъыщIэкIмэ, сотъатъу: щIыхьапIэм пхъэнкIий зэрыльть пакет щытщ, ауэ щIыхьуКIи пхъэнкIий идзыпIэм нэс метр 50 нэхъыбэ дэтъкъым. Языныкъуэхэм я пхъэнкIийр унэм къыщIаХыу гугъу зэрыхьэкIыж - абыхэм зыхуэмейр я щхьэгъубжэм къыдадз, абыкIэ ябаб-зэ хьу я гугъэу. Бъэмахуэм ди унэ щIыхьэпIэхэм кьыщIих мэм унгъэбаурэкъым.

Школым и хъуреягъкIэ щыкуэдщ пхъэнкIий зэрылъ пакетхэр. Сабийхэр еджапIэм кьэзыщэ адэ-анэжм я гугъэщ ар я унэм кьыщIахмэ зэфIэкIыкIи ихъэр школ дыкъэпIэхэм, гъэгуэхэм тельныр кьрагъэззгъ. Шоферхэмрэ машинэм и цIыхухэмрэ дэнэ дежи щхьэгъубжэм кьыщыдадз кIэнфетыфIэр, тутын кIэфкэр, нэгъуэщIхэри.

Языныкъуэ унэ щIыкъыпIэхэм хэль бжэхэр, пощт ашыкъхэр, дэкIуеипIэхэм хэть щхьэгъубжэхэр зэкэльтащ, сабий джэгупIэхэр хьэлэч ящIащ. Ахэр псори зи Iэрыкъыр -щIыху губзыгъэщ.

Сэ сыкIэлъыплъат ёзум и абгъуэр гъатхэм зэрызэригъэпэщыкъым. Жьы хьуа абгъуэм илъ фIейр кьрихьрти, жьыжьэу Iуихьуэр хьIфидзэрт. Бзу лъэпкъым щыщ куэдым я щыхьэр зэрыс абгъуэхэр апхуэдэурэ ягъэжьабзэ. Джэдурэ пат и фIейр щIекIыжь.

ПщIэ зыхуэсщI ныбжьэгъу лъапIэхэ! Псори зэгъусэу дыхуящIэвгъэкъу кьабзагъэм. Ди дуней тетыкIэмкIэ кьэдвгъэгъэльагъуэ дэ щIыху губзыгъэу, акъыл зиIэу дыззрыщытырI

ПОЛИЩУК Иван,
зауэмэ я лэжьыгъэмрэ я ветеран,
Налшык-кьалэ.

КОНЦЕВОЙ Артём: «Спартак-Налшыкыр» текIуэн щхьэкIэ слъэкI къэзгъэнэнукъым

«Спартак-Налшык» командэм и белорус легионер Концевой Артём нобэ ди псэлъэлъуащ. Абы и гуапэу щысъуаз ди щIалэ и мурадхэм, къызыхьуа гуныр кьызэрыщыхъуам, нэгъуэщIхэми.

- Артем, ди газетеджэхэм нэхъ гуныр гъуу закъебгъэщIыхуамэ, футболым ущрадилъхэам и гугъу кьыгъэщIамэ, ди гуапэт.

- Сэ Гомель кьалэм сыкъыщалъхуащ. Футболистхэр щагъэхьэзыр сабий-ныбжьыщIэ еджанIэу Минск дэтым зыщыгъэсащ. Борисовым БАТЕ клубым ильэситI ту зэизкIэ сыщыджэгуауэ, Москва и «Спартак»-м сратъэблэгъащ. АрщхьэкIэ, абы куэдрэ зыщысIэжьакъым. КьыкъэтыкIуэ ильэсым Новороссийск и «Черноморец»-м бэджэнду сратащ, адэкIэ Минск и МТЗ-(РИПО) клубым сыхьхьащ. Иджы Налшык сыкъратъэблэгъауэ сыщыIэщ. Си адэ-анэр кьыззрыгуэкI лэжьакIуэхэщ. Си къуэш нэхъыщIэри футболистщ, Белоруссием и чемпионатым хэт Жодино я кьалэм и «Торпедо» командэм щоджэгу, гъуащхьэхъэмщ.

- «Спартак-Налшыкым» дауэ укьыхьыха? Абы гугъехь гуэрхэр зэрыщыльам дыщыгъуазэщ.

- Сэ мурад сиIэт Урысей Федерацэм и премьер-лигэм сыщыджэгуну. Налшык и клубым и лЫкIуэу Нэхущ Къазбэч Белоруссием ныщыкIуам кьызжиIащ контракт зэпыщIауэ кьызэщIыпIэну Iэмал зэрамыIэр, абы кьыжьэIыу, сборхэм сыхэтын зэрыхуейр. Сэ абы седаIуэри сыкъэжIуащ.

Зи гугъу пщIы гугъуэхьэр кьызыхэкIар сиI контрактыр зыIыщIэть Литвам и «Каунас»-мрэ «Спартак-Налшыкым»-р уасэмкIэ зэгурымыIуэу зэман зэрыдэкIарщ. Налшыкдэсхэр си улахужькIэ кьызэпсэльат, ауэ клубым деж сыкьыщIэхужькIи щхьэкIэ кьыхуагъэлъэгъуар фи командэм фIэкъуэт. ИужькIэ ахэр зэгурыIуэри, сэ мыбы сыкъэкIуащ икIи Iуэхур апхуэдэу зэрызэфIэкIам сыщоГубгъ.

- Белоруссием и чемпионатым уэрыщыдкъэгуэ и ильэсхэм топ 93-рэ дэбгъэкIащ, 100 ирикъуным кьэнжьа щыIэтэкъым. Абы унэсыну ухуейтэкъэ?

- Апхуэдэ екъуIэныгъэ Урысей Федерацэм и премьер-лигэм щызыIэрызгъэхьэну си мурадщ, уеблэмэ, топи 100-м сыщхьэдэхьну.

- Нэгъабэ топ 20 дэбгъэкIащ. Апхуэдэ ди премьер-лигэм щыпхуэзфIэкIыну?

- Пэжщ, нэгъабэ топ 20 дэзгъэкIащ, абы щыIэ 15-р Белоруссием и чемпионатым, 5-р - Кубок зэхьэзэхуэм. КьыхэзгъащIи, белорус чемпионатыр и лъэщагъкIэ премьер-лигэм фIыуэ кьыкIэрохуу. Си ильэсым апхуэдиз топ мыбы щыдэбгъэкIыну гугъу хьунущ. ЗэкIэ премьер-лигэм сыхэсхьэу аращ. Кьызгурое Iуэ, сэ зы топ дэзгъэкIмэ, Iуэхур адэкIэ зэрыкIуэтэжащ.

- «Спартак-Налшыкым» уэхту сборным ущыщIам щыгъуэ, сыщымыуэ-мэ, топ мащIи дэбгъэкIакъым. Мы гъэм абыхэм дапщэ къаухэбгъэхъуэфынуугугъэр?

- Псори зэхэту топиндI дэхуауэ аращ. Ар майIэщ. ИтIанэ, сборымрэ чемпионатымрэ зэхуэбгъадэ хъунукъым. Сэ топ бжыгъэм сегупсысыркъым. СэркIэ нэхъыщхьэр дэзгъэкI топхэм «Спартак-Налшыкым» текIуэныгъэ кьыхуахьыныр. ЗэрыжаIэу, топ дапщэ дэзгъэкIыфми, апхуэдиз сиIэнущ.

- Апхуэдэу щыжьыгъэр гъуащхьауэ льэщхэр зэримыIэм кьыхэкIыу, «Спартак-Налшыкым» гугъу зэрехьырщ. Нэхъыбэ дыдэу топибл зы ильэсым кьрихьыдэу дагъэкIауэ араш. Ар мащIэу кьыппщыхьрькъ?

- Иджыпсту командэм гъуащхьауэ льэщхэр иIэщ. Си гугъэщ Калимуллин Рустем, Пароди Маркэ, Фелипе Фелйкс, Гъуэщокъуэ Арсен сымэ зыкъызэкъуахьыну. Абыхэм командэм сэбэп зэрыхуэхьэн Iэзагъи зэфIэкIи яIэщ.

- «Спартак-Налшыкым» и ильэс дапщэкI контракт ешIылIа?

- ИльэсищIэ си къарум зэфIэкIи хэсльхьэнущ командэм текIуэныгъэ кьыхуэсхьыным.

- Къэбэрдей-Балъкъэрым и щIыпIэ дахэхэм зыщыпплъыхьыну хуунэсэ?

- Пэжыр жьIпIэмэ, топ джэгунымрэ зыгъэсынымрэ зэкIэ сакьыдэхуэркъым. Фи щIыпIэхэр зэрыдахэм сыщыгъуазэщ, зэзгъэльагъуэри си нэкьокI, абы сыщынэсын зэманри кьыскуэдкIыну си гугъэщ.

Епсэльар

ХЬЭЩЫКЪУЕЙ Олег.

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФIЫЦIЭ Мухьэмэд

РЕДАКЦЭМ И КОЛЛЕГИЕМ ХЭТХЭР

Жылаев Заурбэч (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **ЖьэкIэмыхъуэ Маринэ** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Ширдий Маринэ** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Гъурыжь Мадинэ** (жэуап зыхь секретарь), **ГъущIо Зариф, Жылаев Маритэ, Льостэн Муэ, Ныбжьк Таисэ, Уэрдокъуэ Жансурэт, Хьэжыкъарэ Алик.**

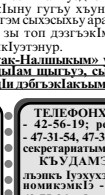

ДИ ХЭЩIАПIЭР

360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и щIэкIэ щыIэ уэрам, 5, егъуанэ - епщIанэ кьатхэр.

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэхэм - 47-31-54, 47-33-23; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкIэ, жылагъуэмрэ льэныкъ IуэхуэхэмкIэ - 42-22-86; кьуажэ гъащIэмрэ экономикэмкIэ - 47-22-63, 42-57-59; щэнхабзэмкIэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхьэмэ Iуэхущ Iапи Iэхэм я щIэлэжьэныкIэ - 42-60-53; хъыбарыщIэхэмкIэ, спортымрэ письмохэмкIэ - 42-22-88; егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ - 42-63-64, 47-32-15; зэдзэкIакIуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтериеми - 47-31-69; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер Iуэхущ Iапи Iэм - 42-26-41; сурэттехьи - 42-75-78.

Тедзэ тхыгъэхэм кьыщыхьа бжыгъэхэм, кьыщаIэта Iуэхуэгъуэхэм я пэжагъэмкIэ ахэр зытехэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Iуэху епльыкIэр зэтехуэ зэныту щыткъым.

Газетыр Iэ тезыдзахэм яхуэныкъуэ и пщэ дэлъ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщIныгъэхэмкIэ и управленэм.

Тел.: 42-06-51, 42-19-59.

Газетыр щIыпмкIэ жэуап ехь КъБР-м и "Роспечать" АО-м.

Газетыр 1989 гъэм дыдэгъэзэм и 16-м №Н-0065-м щIэту ятхащ.

Зы ильэсым газетыр 250-рэ кьыдокI.

КъБР-м Щэнхабзэмрэ хъыбарегъащIэ ГъэнатIэхэмкIэ и министерствэм 1905 гъэм щыIа Революцэм и щIэр зезыхь и полиграфкомбинат, Налшык къ., Лениным и щIэкIэ щыIэ уэрам, 33, телефоныр 42-35-75.

Мы къыдэкIыгъуэм елэжьахэр: жэуап зыхь секретарь Дыщэкl Соня, редактору Жылаев Маритэ, корректорхэу Бапр ФатIимэ (3,4-нэ пап.), ПхытIыкI Юрэ (1,2-нэ пап.), корректорхэм я дэIэпыкьуэгъу Иуан Заирэ. КомпьютеркIэ газетым и теплъэр ящIащ: Дол Маринэ, Щомахуэ Марианэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, суратыщI Бицу Жанэ.

Номерыр "Адыгэ псальэм" и компьютер Iэнатlэм щагъэхьэзырац.

Газетым Iэ тедзэн хуейщ сыхьэт 20.00-м. Щытрадзэр сыхьэт 20.30-рщ.

Индексыр 51531● Тираж 10.125 ● Заказ №1072